

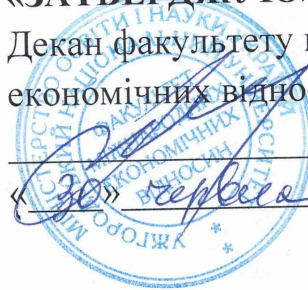
**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
Кафедра міжнародних економічних відносин**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету міжнародних
економічних відносин

проф.Палінчак М.М.

М.М. Палінчак 2025 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
Освітня програма	«Міжнародні економічні відносини»
Мова навчання	українська

Ужгород – 2025

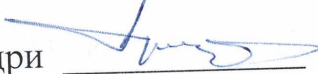
Наскрізна програма практики для здобувачів першого рівня вищої освіти галузі знань 29 Міжнародні відносини спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини освітньої програми «Міжнародні економічні відносини»

Розробники:

Брензович К.С. к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Цалан М.І., к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин
Сідак С.В., ст.викладач кафедри міжнародних економічних відносин

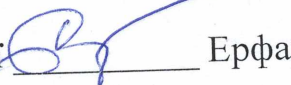
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин

Протокол №6 від « 30 » червня 2025 року

Завідувач кафедри Приходько В.П.

Схвалено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин

протокол № 11 від «30» червня 2025 року

Голова науково-методичної комісії Ерфан Є.А.

© _____, 2025р.

©ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025р.

ЗМІСТ

Вступ	4
Загальні положення	5
Рекомендації до організації та проведення навчальної практики	6
Рекомендації до організації та проведення виробничої практики	13
Рекомендовані джерела інформації	21

ВСТУП

Практика студентів є невід'ємною частиною освітньо-професійної програми підготовки фахівців, основним завданням якої є практична підготовка випускника за освітнім рівнем «бакалавр». Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них, на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності. Практика студентів передбачає безперервність і послідовність її проведення та оволодіння достатнім обсягом практичних знань і умінь.

Наскрізна програма практики здобувачів освіти спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», освітньої програми «Міжнародні економічні відносини» є основним методичним документом, який визначає усі аспекти проведення практик. Вона забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практик, їх системність і послідовність проходження студентами практик за роками навчання.

Наскрізна програма практики розроблена на підставі освітньої програми «Міжнародні економічні відносини» та навчального плану до неї, із дотриманням Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII, «Положення про організацію освітнього процесу в ДВНЗ «УжНУ»», Положення про практику студентів Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», введеного в дію наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 388/01-17.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітньою програмою «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини передбачено проходження двох видів практик – навчальної та виробничої – загальним обсягом 7,5 кредитів ЄCTS та тривалістю 5 тижнів.

Місце та роль практики у підготовці бакалаврів зі спеціальності визначається важливістю розвитку практичних навичок та умінь, необхідних для фахівця, на якого покладено функцію вирішення складних і комплексних завдань у сфері міжнародних економічних відносин.

Навчальна практика є ознайомчою і забезпечує поглиблення теоретичних знань з фаху, розвиває у здобувачів освіти вміння аналізу та узагальнення, сприяє закріпленню перших практичних навичок, необхідних для професійної діяльності. Виробнича практика спрямована на підготовку фахівців до майбутньої роботи і передбачає виконання практикантами найпростіших завдань, які виконують фахівці у сфері МЕН, ознайомлення з організаційними та економічними аспектами підприємств, що є базами практик.

Мета, завдання та зміст кожного виду практики визначаються відповідними робочими програмами, які обговорюються на засіданні кафедри і затверджуються в чинному порядку.

1. РЕКОМЕНДАЦІ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

1.1 ОПИС ПРАКТИКИ

Навчальна практика зі світової економіки проводиться на 2 році підготовки, у 4 семестрі для здобувачів денної та заочної форм навчання. Тривалість практики – 2 тижні, 3 кредити ЄКТС, 90 годин, у тому числі 60 годин індивідуальної та 30 самостійної роботи, форма контролю – диференційований залік. Передумовами проходження практики зі світової економіки є опанування ОК17 «Світова економіка» освітньої програми.

1.2 МЕТА ПРАКТИКИ ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою навчальної практики зі світової економіки є закріплення у студентів теоретичних знань з дисципліни «Світова економіка» та отримання перших професійних навиків, що відповідають спеціальності «Міжнародні економічні відносини». Задля досягнення зазначеної мети та поєднання поглиблення навчального матеріалу із практичною підготовкою, практика передбачає дві складові: зустрічі з експертами-практиками та підготовку індивідуального завдання для закріплення теоретичних знань.

Відповідно до освітньої програми, проходження практики сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим. ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях. СК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі. СК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних

	<p>економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.</p> <p>СК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.</p> <p>СК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.</p> <p>СК 17. Здатність аналізувати та прогнозувати зміни середовища функціонування підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність.</p>
--	--

2. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Міжнародні економічні відносини», проходження практики повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.	ПРН1
Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.	ПРН3
Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	ПРН7
Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.	ПРН9
Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.	ПРН11
Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.	ПРН12
Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.	ПРН13.
Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.	ПРН15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження практики зі світової економіки:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Аналізувати отриману від експертів інформацію та використовувати її задля професійного вдосконалення	ПРН1
Користуватися базовим пакетом Microsoft Office для підготовки та презентації індивідуального завдання	ПРН3
Застосовувати для підготовки індивідуального завдання отримані теоретичні знання.	ПРН7
Розуміти теоретичні основи функціонування світової економіки, вміння інтерпретувати особливості її функціонування при виконанні індивідуального практичного завдання	ПРН9
Обґрунтовувати власну думку щодо умов діяльності основних суб'єктів світової економіки	ПРН11
Здійснювати комплексний аналіз досліджуваної в ході виконання індивідуального завдання економічної системи	ПРН12
Підбирати і застосовувати інструментарій аналізу отриманої від експертів інформації про особливості функціонування підприємства в середовищі світової торгівлі, відображати результати аналізу у звіті	ПРН13
Визначати особливості функціонування в міжнародному середовищі підприємств на основі отриманої від експертів інформації	ПРН15

1.3 БАЗА ПРАКТИКИ

Базою проходження практики є кафедра міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Кафедра здійснює організацію проведення навчально-ознайомчих зустрічей для здобувачів освіти (в залежності від епідеміологічної та безпекової ситуації – онлайн чи офлайн), зокрема екскурсій на підприємства, тренінгів, воркшопів, презентацій провідних фахівців-практиків, до повноважень яких входить управління підприємствами та установами краю, задіяними до міжнародних економічних відносин чи управління ними (керівники підприємств, установ та відомств, провідних фахівців та керівників структурних підрозділів). Програма навчальних зустрічей затверджується щонайменше за тиждень до початку практики.

1.4 ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Перед початком практики, керівник практики від кафедри, проводить настановчі збори з навчальної практики, де ознайомлює студентів-практикантів із метою, завданнями практики, календарним планом проведення практики, ознайомлює студентів із вимогами до написання звітів з практики, обов'язками студентів під час практики. На настановних зборах проводиться інструктаж з техніки безпеки під час проведення навчальної практики, про що робиться відповідний запис у книзі інструктажу з техніки безпеки. Керівник

від кафедри вчасно повідомляє про розклад проведення експертних зустрічей та інших заходів, супроводжує здобувачів під час зустрічей.

Кафедра готує пакет необхідних документів, які належно оформлені та підписані на факультеті, а саме лист-направлення на практику, щоденник практики, графік проходження практики тощо для кожного студента-практиканта.

Керівник практики забезпечує якісне проходження студентами практики, перевірку її відповідності навчальному плану і календарному графіку навчального процесу, здійснює контроль за дотриманням студентами правил внутрішнього трудового розпорядку, методичне керівництво роботою студентів по написанню звітів про проходження практики, аналізу зібраних матеріалів, перевірку звітів і щоденників студентів по завершенні практики, написання відгуку про їх роботу, бере участь у роботі комісії з захисту звітів про практику.

1.5 ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ЗІ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Навчальна практика передбачає проведення експертних зустрічей з фахівцями-практиками (1 тиждень) та виконання студентами індивідуального творчого завдання (2 тиждень). Перелік індивідуальних завдань розміщується у робочій програмі практики.

№	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1	Ознайомча (настановча) зустріч з керівниками практики	1 тиждень
2	Навчальна експертна зустріч	
3	Навчальна експертна зустріч	
4	Навчальна експертна зустріч	
5	Навчальна експертна зустріч	
6	Опрацювання джерел для підготовки отриманого індивідуального завдання	2 тиждень
7	Підготовка індивідуального завдання та звіту з практики	
	Загальна тривалість практики	2 тижні

1.6 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Звіт з практики (додаток 1) разом з індивідуальним завданням та щоденником практики має бути завчасно наданий для перевірки керівнику. Щоденник практики містить інформацію про студента, час та місце проведення практики, календарний план проведених заходів, висновки керівника практики (додаток 2). Щоденник заповнюється практикантом від руки.

Звіт з практики – це документ, що містить детальний опис проведених заходів, мети та завдань практики, вражень здобувачів освіти про проведені зустрічі, висновки про засвоєний матеріал та індивідуальне завдання. Звіт з практики складається з таких частин: титульна сторінка; зміст; вступ; опис практики; індивідуальне завдання; висновки; додатки (за потреби).

Звіт набирається на комп'ютері в текстовому редакторі Word і друкується на одній стороні аркушу білого паперу формату А4 (210x297 мм). Розміри полів на сторінці: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм. Шрифт Times New Roman розміром 14 пунктів, через півтора інтервали, абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту. Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору середньої жирності, щільність тексту – однаковою. Орієнтовний обсяг структурних складових звіту: вступ – 1-2 сторінки, опис практики – 3-4 сторінки, індивідуальне завдання – 5-7 сторінок, висновки – 1-2 сторінки. Мова – українська. Забороняється використання засобів редагування і форматування тексту (ущільнення, зміна інтервалів, полів тощо) з метою зміни обсягу роботи в сторінках у більшу або меншу сторону.

Титульну сторінку включають в загальну нумерацію, але номер сторінки не проставляють. У вступі зазначають мету проведення практики, завдання, що ставляться перед студентом, зміст практики та описують строки її проведення, та місце, де студент проходив практику. У описі практики (розділ 1) студент наводить детальний опис зустрічей, відвіданих під час практики, зазначаючи час, форму проведення, експерта, тему зустрічі, основний її зміст, аналізує отриману інформацію. Також зазначається короткий опис індивідуального завдання, отриманого студентом до виконання.

Розділ 2 (індивідуальне завдання) містить опис дослідження, виконаного студентом і подається у вигляді тез доповіді.

Індивідуальне завдання є складовою частиною звіту. Текст тез повинен відповідати таким вимогам: формат А-4, шрифт Times New Roman – 14,

міжрядковий інтервал – 1,5. Обсяг тексту: від 3 до 5 сторінок. Список використаних джерел оформлюється в кінці тексту під назвою «Список використаних джерел:». У тексті посилання позначаються квадратними дужками, наприклад: [7, с. 16]. Приклади оформлення джерел наведені у додатку 3.

У висновках студент підводить підсумки з практики, визначає, яку корисну інформацію здобув під час практики та як отриманий досвід допоможе у подальшому навчанні та здобутті майбутньої професії.

1.7 ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Диференційований залік з практики приймається у формі звітної конференції комісією викладачів кафедри.

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою, згідно якої максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту і переводиться в оцінку за такою схемою:

Шкала оцінювання

Загальна кількість балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
90-100	A	Відмінно	виставляється, коли студент дає абсолютно правильні відповіді на поставлені під час захисту практики запитання, оформив звіт відповідно до вимог, виконав індивідуальне завдання на високому рівні, відвідав усі експертні зустрічі та проявляв активність під час них (задавав питання і відповідав на них, грамотно і логічно відстоював свою думку під час обговорень).
82-89	B	Дуже добре	виставляється студенту, який повністю виконав вимоги до проходження практики (оформив належним чином звіт та виконав індивідуальне завдання), був присутнім на зустрічах з експертами, під час захисту практики застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою, однак допустив незначні огріхи при оформленні звіту.
74-81	C	добре	виставляється студенту, який відвідував навчальні зустрічі, оформив звіт та виконав індивідуальне завдання, може узагальнити матеріал таких зустрічей, однак допускає

			неточності або помилки при виконанні звіту або робить помилки про захисті.
64-73	D	Задовільно	виставляється, коли студент вчасно і без критичних помилок оформив звіт, однак помиляється під час захисту, недисципліновано відвідував зустрічі, або ж допускає помилки при захисті.
60-63	E	задовільно	виставляється, коли студент оформив звіт, який, однак містить помилки, помиляється під час захисту, недисципліновано відвідував зустрічі, однак у цілому засвоїв програмний матеріал.
35-59	FX	Незадовільно	виставляється студенту, який не оформив належним чином звіт та /чи індивідуальне завдання, не був присутнім на всіх зустрічах, не орієнтується у програмному матеріалі.
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним виконанням роботи	виставляється студенту, який не систематично не відвідував навчальні заняття, не здав звіт з практики, або ж здав його у стані, що не відповідає методичним вимогам. Такий студент не може викласти свою думку за підсумками практики навіть на елементарному рівні.

Розподіл балів за виконання програми практики:

№	Вид роботи	Бали
1	Відвідування зустрічей з експертами та участь у дискусії	10
2	Виконання індивідуального завдання	40
3	Оформлення звіту з практики	10
4	Оформлення щоденника практики	10
5	Своєчасне подання звіту з практики	10
6	Захист практики	20
	Всього	100

2. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

2.1 ОПИС ПРАКТИКИ

Виробнича практика проводиться на 3 році підготовки, у 4 семестрі для здобувачів денної форми навчання та у 8 семестрі для заочної форм навчання. Тривалість практики – 3 тижні, 4,5 кредити ЄКТС, 135 годин, у тому числі 90 годин індивідуальної та 45 самостійної роботи, форма контролю – диференційований залік. Передумовами проходження виробничої практики є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 24 Міжнародні економічні відносини

ОК 31 Навчальна практика зі світової економіки

2.2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою виробничої практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання, набуття практичних умінь і навичок аналізу сучасних світогосподарських процесів, а також ознайомлення з особливостями функціонування суб'єктів міжнародних економічних відносин. Практика спрямована на формування у студентів здатності застосовувати методи дослідження глобальних економічних тенденцій, оцінювати ефективність зовнішньоекономічної діяльності, що у комплексі сприяє розвитку професійних компетентностей майбутніх фахівців у сфері міжнародної економіки та МЕВ.

Перед студентом у процесі виробничої практики стоять ознайомчо-аналітичні, документаційно- та організаційно-практичні, аналітично-дослідницькі завдання.

Відповідно до освітньої програми, проходження практики сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК2.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній

	<p>системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.</p> <p>ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК8.</p> <p>ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.</p> <p>ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК11. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p>
<p>Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</p>	<p>СК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.</p> <p>СК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів</p> <p>СК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.</p> <p>СК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.</p> <p>СК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.</p>

Відповідно до освітньої програми «Міжнародні економічні відносини», проходження практики повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.	ПРН1
Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.	ПРН2
Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.	ПРН3
Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.	ПРН6
Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	ПРН7
Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.	ПРН9
Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.	ПРН11
Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.	ПРН12
Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.	ПРН13
Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.	ПРН15

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження практики зі світової економіки:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Вміти застосовувати інноваційні зміни у процесі власного професійного вдосконалення	ПРН1
Вміти застосовувати державну та іноземну мову у процесах ділового спілкування, використовуючи спеціальну фахову термінологію	ПРН2

Застосовувати базовий пакет Microsoft Office у процесі виконання поставлених завдань	ПРН3
Вміти працювати в команді, виконувати особисте завдання, що є компонентою досягнення командного результату	ПРН6
Застосовувати теоретичні знання щодо конкуренції та конкурентного середовища на ринку у процесі реалізації завдань та здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємством	ПРН7
Орієнтуватися в особливостях ЗЕД підприємства, вміти аналізувати переваги та перспективи міжнародного руху капіталу та міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, здійснювати управління процесом мобільності людських ресурсів	ПРН9
Вміти приймати рішення залежно від ситуації та форми міжнародних економічних відносин	ПРН11
Аналізувати глобальне та національне економічне середовище, порівнювати функціонування відповідних компонент, виділяти пріоритети розвитку та визначати їх перспективи	ПРН12
Застосовувати елементи SWOT-аналізу для визначення поточного стану та перспектив розвитку сегментів міжнародних ринків	ПРН13
Визначати особливості торговельно-економічних, інвестиційних, фінансових, виробничих, науково-технічних зв'язків між учасниками зовнішньоекономічних відносин	ПРН15

2.3 БАЗА ПРАКТИКИ

Базою виробничої практики для студентів факультету міжнародних економічних відносин виступають підприємства регіонів України, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, є активними суб'єктами міжнародних економічних відносин та беруть участь у функціонуванні світових ринків. Такі компанії забезпечують студентам можливість ознайомитися з особливостями організації експортно-імпортних операцій, практикою укладання зовнішньоекономічних контрактів, веденням міжнародних переговорів, митним та валютним регулюванням, а також специфікою конкурентної боротьби на глобальному ринку. Співпраця з подібними підприємствами сприяє формуванню у майбутніх фахівців професійних компетентностей, необхідних для успішної діяльності у сфері міжнародного бізнесу та інтеграції України у світове господарство.

2.4 ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Перед початком практики керівник від кафедри проводить вступну зустріч зі студентами-практикантами, на якій ознайомлює їх із метою та завданнями практики, календарним планом її проведення, вимогами до підготовки звітів, а також обов'язками студентів під час проходження практики.

Кафедра готує повний пакет необхідних документів для кожного студента-практиканта, належним чином оформлених та підписаних на факультеті, зокрема лист-направлення на практику (за потреби), договір щоденник практики, графік її проходження та інші супровідні матеріали.

Керівник практики відповідає за організацію та якісне проходження практики студентами, перевіряє її відповідність навчальному плану та календарному графіку, контролює дотримання студентами правил внутрішнього трудового розпорядку, здійснює методичне керівництво під час підготовки звітів, аналізу зібраних матеріалів, перевірки щоденників і звітів по завершенні практики, готує відгуки про виконану роботу та бере участь у роботі комісії з їх захисту.

ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ЗІ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

№	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1	<i>Ознайомчо-аналітичний етап:</i>	1 тиждень
	Вивчення організаційної структури підприємства	
	Аналіз напрямів діяльності підприємства Огляд ринків, на яких працює підприємство	
2	<i>Документаційно-практичний:</i>	2 тиждень
	Ознайомлення з процесом підготовки та оформлення зовнішньоекономічних контрактів	
	Участь у підготовці супровідних документів для митного оформлення	
	Аналіз умов міжнародних платежів	
3	<i>Аналітично-дослідницький етап:</i>	
	Оцінка конкурентного середовища на зовнішньому ринку	
	Аналіз ефективності експортних/імпортних операцій	
	Вивчення впливу митних тарифів та нетарифних бар'єрів на діяльність компанії Розрахунок валютних ризиків та пропозиції щодо їх мінімізації	
4	<i>Організаційно-практичний етап:</i>	3 тиждень
	Участь у переговорах з іноземними партнерами (у ролі спостерігача чи помічника)	
	Складання звітів щодо здійснених зовнішньоекономічних операцій	
	Підготовка пропозицій щодо оптимізації зовнішньоторговельних операцій	
	<i>Підготовка звіту з практики</i>	3 тижні
	Загальна тривалість практики	

2.5 ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Звіт з практики (додаток 1) разом із щоденником має бути завчасно наданий керівнику для перевірки. Щоденник практики містить відомості про студента, час і місце проходження практики, календарний план виконаних завдань, а також висновки керівника практики (додаток 2) і заповнюється студентом від руки.

Звіт з практики є документом, який детально описує виконані завдання на підприємстві, мету та завдання практики, враження студентів від проведених заходів, висновки щодо засвоєного матеріалу.

Звіт з практики складається з таких частин: титульна сторінка; зміст; вступ; опис виконаних завдань практики; висновки; додатки (за потреби).

Звіт набирається на комп'ютері в текстовому редакторі Word і друкується на одній стороні аркушу білого паперу формату А4 (210x297 мм). Розміри полів на сторінці: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм. Шрифт Times New Roman розміром 14 пунктів, через півтора інтервали, абзацний відступ повинен бути однакоим упродовж усього тексту. Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору середньої жирності, щільність тексту – однакою. Орієнтовний обсяг структурних складових звіту: вступ – 1-2 сторінки, опис бази практики та виконаних завдань – 3-4 сторінки, висновки – 1-2 сторінки. Мова – українська. Забороняється використання засобів редагування і форматування тексту (ущільнення, зміна інтервалів, полів тощо) з метою зміни обсягу роботи в сторінках у більшу або меншу сторону.

Титульну сторінку включають в загальну нумерацію, але номер сторінки не проставляють. У вступі зазначають мету проведення практики, завдання, що ставляться перед студентом, зміст практики, описують строки її проведення, та місце, де студент проходив практику. У описі бази практики (розділ 1) студент наводить детальний опис місця проходження практики, а саме сферу діяльності, організаційну структуру, кількість зайнятих та ін.

Розділ 2 містить опис виконаних завдань студентом протягом періоду проходження практики.

У висновках студент підводить підсумки з практики, визначає, яку корисну інформацію здобув під час практики та як отриманий досвід допоможе у подальшому навчанні та здобутті майбутньої професії.

2.6 ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Диференційований залік з практики приймається у формі звітної конференції комісією викладачів кафедри.

Загальне оцінювання результатів проходження практики, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою, згідно якої максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту і переводиться в оцінку за такою схемою:

Шкала оцінювання

Загальна кількість балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
90-100	A	Відмінно	виставляється коли студент дає абсолютно правильні відповіді на поставлені під час захисту практики запитання, оформив звіт відповідно до вимог.
82-89	B	Дуже добре	виставляється студенту, який повністю виконав вимоги до проходження практики, під час захисту практики застосовує узагальнені знання загального матеріалу, проте допустив незначні огріхи при оформленні звіту.
74-81	C	добре	виставляється студенту, який оформив звіт, може узагальнити його матеріал, однак допускає неточності або помилки при його представленні на захисті.
64-73	D	Задовільно	виставляється коли студент вчасно і без критичних помилок оформив звіт, однак помиляється під час захисту, або ж допускає помилки при захисті.
60-63	E	задовільно	виставляється коли студент оформив звіт, однак який містить помилки, сам помиляється під час захисту, недисципліновано відвідував базу практики, у цілому засвоїв програмний матеріал.
35-59	FX	Незадовільно	виставляється студенту, який не оформив належним чином звіт, не орієнтується у його матеріалі.

0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним виконанням роботи	виставляється студенту, який не здав звіт з практики, або ж здав його у стані, що не відповідає методичним вимогам. Такий студент не може викласти свою думку за підсумками практики навіть на елементарному рівні.
------	---	---	---

Розподіл балів за виконання програми практики:

№	Вид роботи	Бали
1	Виконання завдань відповідно до етапів практики	50
2	Оформлення звіту з практики	10
3	Оформлення щоденника практики	10
4	Своєчасне подання звіту з практики	10
5	Захист практики	20
	<i>Всього</i>	<i>100</i>

Додаток 1

Зразок титульної сторінки звіту з навчальної практики

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТУ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

ЗВІТ

ПРО ПРОХОДЖЕННЯ

НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ЗІ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Студента 2 курсу
Денної форми навчання
Спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»,
ОПП «Міжнародні економічні відносини»
Довгенька Василя Васильовича
Керівник: к.е.н., доцент Брензович Катерина Степанівна

Національні шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ECTS _____

м. Ужгород – 2024

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ РІЗНИХ
ВИДІВ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ**
(відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2015)

I. Законодавчі та нормативні документи:

1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.
2. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12 січ. 2017 р. № 40. *Офіційний вісник України*. 2017. № 20. С. 136- 141.
3. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. *Урядовий кур'єр*. 2017. 23 лютого (№ 35). С. 10

II. Монографії, підручники, посібники, брошури, довідники:

1. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с.
2. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с.
3. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с.
4. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
5. Менеджмент у ХХІ сторіччі: методологія і практика: колективна монографія / Полтавський національний технічний ун-т ім. Ю. Кондратюка. Полтава: Сімон, 2015. 347 с.
6. Чепінога В. Г. Основи економічної теорії : навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2017. 240 с.
7. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.

III. Дисертації, автореферати дисертацій:

1. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
2. Устьян О. Ю. Клієнтоорієнтований маркетинг підприємств сфери розваг і відпочинку : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Полтава, 2018. 20 с.

IV. Статті:

1. Близнюк О. П., Ставерська Т. О., Іванюта О. М. Формування кредитно-грошового механізму забезпечення сталого розвитку підприємств торгівлі України. *Бізнес Інформ*. 2019. № 7. С. 240-249.
2. Мурашко І. С. Біономічний підхід до сталого розвитку підприємства.

Вісник Запорізького національного університету. Серія «Економічні науки». 2017. № 4. С. 43-49.

3. Спуріна С. О. Тенденції освітньої міграції та її вплив на інституційне середовище в Україні. *Вісник Мукачівського держ. ун-ту.* 2019. Вип. 1. С. 496-505.

4. Милованова В. Державні механізми сприяння розвитку венчурного підприємництва в Україні. *Ефективна економіка.* 2015. № 5. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2015_5_23 (дата звернення: 14.08.2023).

V. Тези доповідей, матеріали конференцій:

1. Майстренко В. М., Осадчук О. П. Теоретичні основи впровадження системи управління якістю. *Проблеми управління та економіки підприємств в сучасних умовах* : матеріали XV міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 23-24 квіт. 2019 р. Київ : НУХТ, 2019. С. 18-21.

2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. *Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених* : тези доп. Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 134-137.

VI. Інтернет-ресурси:

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / за заг. ред. Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с. URL: http://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf (дата звернення: 02.11.2023).

2. Державна служба статистики України: сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 02.10.2023).

3. Зайнятість та безробіття населення у I півріччі 2020 року. URL: <https://www.dcz.gov.ua/publikaciya/karantynne-bezrobittya-v-ukrayini-zroslo-mayzhe-na-tretynu> (дата звернення: 25.11.2023).

VII. Іноземні джерела:

1. 4th Annual Report on Immigration and Asylum. URL: <http://ec.europa.eu/dgs/homeaffairs> (дата звернення: 01.10.2023).

2. Algan, Y. Cultural integration of immigrants in Europe. Oxford University. URL: <https://doi.org/10.1093/acprof:oso> (дата звернення: 10.10.2023).

3. Assessment report on asylum and migration policies in Europe. URL: <https://www.ceps.eu/wp-content/uploads/2019/10/MEDAM-assessment-report-2019.pdf> (дата звернення: 01.11.2023).

5. Eastern Partnership 3.0 Principles, priorities, and prospects. URL: [https://www.europarl.europa.eu/Reg\(2020\).pdf](https://www.europarl.europa.eu/Reg(2020).pdf) (дата звернення: 30.10.2023)

Додаток 4

Зразок титульної сторінки звіту з виробничої практики
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

ЗВІТ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Студента 3 курсу
Денної форми навчання
Спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»,
ОПП «Міжнародні економічні відносини»
Пантішка Павла Івановича
Керівник: к.е.н., доцент Цалан Мирослава Іванівна

Національні шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ECTS _____

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 №1556-VII. Дата оновлення 30.03.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 21.11.2021).
2. Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет», введеного в дію наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 415/01-04 від 18.08.2025 року URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/94158> (дата звернення: 22.01.2025).
3. Положення про практику студентів Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», введеного в дію наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 388/01-17 від 24.02.2017 року <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11775> (дата звернення: 12.01.2025).
4. Про академічну доброчесність в «Ужгородському національному університеті»: положення затв. наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» від 03.03.2017 № 409/01-17. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223> (дата звернення: 04.01.2025).
5. Про систему внутрішнього забезпечення якості освіти Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет»: положення затв. наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» від 05.11.2018 № 95/01-04. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/18747> (дата звернення: 09.01.2025).